

ต้นไม้ล้มใส่รถ ใครต้องรับผิดชอบ

บทนำ

วันนี้ผู้เขียนขอนำเสนอบทความที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังตามสมควรหรือเอาใจใส่ อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลในเรื่องหลักนิติธรรมว่า หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ขั้นตอนและระเบียบที่กำหนดไว้โดยเคร่งครัด และหลักความรับผิดชอบ ในการกระทำตามที่ จึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้จะประโยชน์ต่อผู้อ่านไม่มากก็น้อย

หลักการและเหตุผล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน ในท้องถิ่นของตนเอง ตามกรอบที่กฎหมายได้ให้อำนาจเอาไว้ รวมถึงดูแลรักษา ตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรง ของสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในความรับผิดชอบ เช่น ถนน ถ้าพบว่ามีชำรุดเป็นหลุม เป็นบ่อ ควรรีบซ่อมแซม เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ เสไฟฟ้าส่องสว่าง ถ้าพบว่าหลอดไฟฟ้าไม่ส่องสว่างควรรีบเปลี่ยนทันที เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ จากการสัมผัสของผู้ใช้รถ ใช้ถนน หรือถ้าหน่วยงานใดได้ดำเนินการปลูกต้นไม้ ริมขอบทางหรือเกาะกลางถนน ควรออกตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของต้นไม้หรือกิ่งไม้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันต้นไม้หรือกิ่งไม้หักตกลงมา ใส่ยานพาหนะหรือประชาชนที่ใช้เส้นทาง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในองค์กรหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาข้อมูล ได้ใช้เป็นแนวทาง ในการใช้ดุลพินิจในการทำงาน

เนื้อเรื่องบทความ

นายโชคดี (ผู้ฟ้องคดี) ได้จดทะเบียนเอาไว้อำนาจทางหน้าธนาคารแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นพื้นที่ของ เทศบาลนคร ช. จังหวัดเชียงราย โดยมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการใช้บริการ ในขณะที่จดทะเบียนเพื่อทำธุรกรรม ได้เกิดมีพายุฝน ทำให้ต้นไม้ที่ปลูกเอาไว้อำนาจและอยู่ในความดูแลของเทศบาล ช. ได้ล้มลงมาทับรถยนต์ของผู้ ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงได้ยื่นคำร้องแก่เทศบาลนคร ช. (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ต่อมาเทศบาล นคร ช. ได้มีหนังสือตอบกลับผู้ฟ้องคดีปฏิเสธการจ่ายค่าสินไหมทดแทน ผู้ฟ้องคดีจึงได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อ นายกเทศมนตรี (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีจึงได้นำคดีมาฟ้องต่อ ศาลปกครอง ขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และให้ชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี ศาลปกครองสูงสุด วินิจฉัยว่า ในวันเกิดเหตุมีพายุฝนลมแรง แต่มีเพียงต้นไม้ต้นเดียวเท่านั้นที่โค่นล้มลงมา คือ ต้นไม้ที่ล้มใส่รถยนต์ ของผู้ฟ้องคดี ส่วนต้นไม้ต้นอื่นๆรวมทั้งอาคารบ้านเรือนบริเวณใกล้เคียงยังคงมีสภาพปกติ ไม่ได้ได้รับความเสียหาย แต่อย่างใด เมื่อพิจารณาจากภาพถ่ายแล้วเห็นว่า ต้นไม้เป็นต้นไม้ขนาดใหญ่ มีกิ่งจำนวนมาก ได้หักโค่นลงมาทั้งลำ ต้น ต้นไม้ดังกล่าวมีแต่รากฝอย ไม่มีรากแก้วซึ่งเป็นส่วนที่ยึดลำต้นให้มีความมั่นคงแข็งแรง ประกอบกับสถานที่ ปลูกต้นไม้โดยรอบเป็นคอนกรีต ทำให้ผิวดินที่ต้นไม้จะยึดเกาะมีไม่เพียงพอ ต้นไม้จึงไม่อาจต้านกระแสลมได้ แม้ว่า ฝ่ายผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะอ้างพยานหลักฐานว่าที่ปรากฏตามรายงานสภาพอากาศของสถานีอุตุนิยมวิทยาเชียงราย ระบุว่า ในวันและเวลาเกิดเหตุได้เกิดพายุฝนฟ้าคะนองแต่ก็ไม่รุนแรงถึงขนาดที่จะหักโค่นต้นไม้ใหญ่ได้ แต่ถ้าผู้ถูก

/ฟ้องคดี...

ฟ้องคดีที่ ๑ ได้ตัดแต่งกิ่งไม้ พิจารณาสถานที่ปลูกต้นไม้ ประกอบกับลักษณะของต้นไม้ที่เป็นต้นไม้ขนาดใหญ่ มีกิ่งจำนวนมากและไม่มีรากแก้ว แล้วปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังตามสมควรหรือเอาใจใส่ตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของต้นไม้อันพึงคาดหมายได้ในภาวะเช่นนั้นแล้ว ก็ย่อมไม่เกิดเหตุการณ์ดังกล่าว จึงเป็นเรื่องที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อาจป้องกันได้ แต่หาได้ดำเนินการดังกล่าวไม่ จึงมิใช่เหตุสุดวิสัยตามมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา ๔๒๐ ประกอบกับมาตรา ๔๓๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สรุป

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๓๐๗/๒๕๖๒ เห็นได้ว่าศาลปกครองได้วางบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการ กล่าวคือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังตามสมควรหรือเอาใจใส่ตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของต้นไม้หรือสิ่งอื่นใดที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนอันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด จึงสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลในเรื่องหลักนิติธรรมว่า หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ขั้นตอนและระเบียบที่กำหนดไว้โดยเคร่งครัด และ หลักรับผิดชอบในการกระทำตามหน้าที่ เมื่อต้นไม้อยู่ในความดูแลของเทศบาลนคร ช. (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ได้ไต่ถามลงมาที่บรณยนต์ของผู้เสียหาย เป็นเหตุให้บรณยนต์ได้รับความเสียหายทั้งที่เทศบาลตำบล ช. สามารถใช้ความระมัดระวังได้ตามสมควรหรือเอาใจใส่ตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของต้นไม้อันพึงคาดหมายได้ ในภาวะเช่นนั้น แต่หาได้ดำเนินการไม่ จึงไม่อาจอ้างเหตุสุดวิสัยเพื่อให้พ้นจากความรับผิดชอบได้ เมื่อเทศบาลนคร ช. ไม่ได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการดูแลต้นไม้ของตนในบริเวณที่จัดบรณยนต์ของเทศบาลนคร ช. จนเป็นเหตุให้ต้นไม้หักโค่นล้มลงมาที่บรณยนต์ของผู้เสียหาย จึงเป็นการทำละเมิดตามกฎหมาย

หมายเหตุ อ้างอิงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๓๐๗/๒๕๖๒

จัดทำโดย ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม
กองการเจ้าหน้าที่
องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์
ผู้เรียบเรียง นายจิรัฏฐ์ รอบรัตน์ นิติกรปฏิบัติการ